

DIGITÁLIS ARCHÍVUMOK MEGVALÓSÍTÁSÁNAK ALAPKÉRDÉSEI

*Erdősi Péter CISA, e-mail: erdosi@itm.bme.hu
Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem
Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar Információ- és Tudásmenedzsment Tanszék
1111 Budapest, Sztoczek u. 2. St. ép. I. em. 117.
Telefon: (36 1) 463-1832, Fax: (36 1) 463-4035*

Kulcsszavak: elektronikus adattárolás, digitalizálás, informatikai biztonság, A/D konverzió

Napjainkban tanúi lehetünk a digitális világ egyre gyorsabb fejlődésének, az elektronikus iroda, az elektronikus iratok elterjedésének. Egyre erősebb az igény az eddig csak korlátozott helyen és időben hozzáférhető adatok, dokumentumok, információk digitalizálására, és a digitális változatok közzétételére, széleskörű elérhetőségének biztosítására mind a jelenben és a jövőben is – azaz nem kevésbé fontos, hogy ne csak a létrehozására, hanem a megőrzésre is koncentráljunk.

A digitális archívumok (a cikkben széles értelemben inkább **digitális adathalmazokat** értünk „archívumok” alatt) megvalósításának azonban számos alapkérdése van, ami meghatározza a végeredmény minőségét, megbízhatóságát és biztonságát egyaránt. Az előadás ezekből az alapkérdésekből ragad ki önkényesen hármat, melyek az előadó szerint alapvető fontosságúak a digitális tartalmak közzétételében.

Az előadás három fontos kérdést boncolgat az elektronikus adatok tárolásának vonatkozásában:

- 1. Mit tárolunk digitálisan, a világ mely részét?*
- 2. Mit nyerünk és veszítünk a (veszteséges) tömörítési eljárásokkal?*
- 3. Milyen mértékben kell a biztonsággal foglalkozni digitális adatok tárolása esetében?*

Az előadásban az alábbi munkadefiníciókat alkalmazzuk:

- Információ_A: a rendelkezésünkre álló eszközökkel érzékelhető világnak egy jól körülhatárolt, adott tulajdonságokkal bíró eleme, ténye, analóg;
- Adat_{D1}: binárisan ábrázolt információ vagy az információnak egy része; digitális.

Az előadás a fenti kérdéseket járja körbe, a kérdésekhez kapcsolódó válaszokkal és azok következményeinek feltárással együtt. Jelen keretek között nem foglalkozunk azzal a kérdéssel, hogy vajon honnan és mik kerülnek bele a tárolóba – a követelményeket oly módon próbáltuk megfogalmazni, hogy az érvényességüket ez ne befolyásolja.

A digitális adatok problematikájának tárgyalásában szükségesnek véljük a rögzítendő halmazok és a rögzített halmazok fogalmi szétválasztását, mivel arra akarunk bizonyítékokat keresni, hogy a kettő nem egyezik meg. Mielőtt elkezdenénk a kérdéseket tárgyalni, ezért fogadjuk el az absztraktban rögzített Információ_A és Adat_D definíciók érvényességét jelen kontextusra nézve – habár elképzelhető, hogy érvényességük túlmutat ezen – itt azonban a kivetülésükkel nem foglalkozhatunk.

¹ Az alsó indexek használatával kívánjuk azt jelölni, hogy a továbbiakban ezeket a szavakat nem a máshol megszokott értelemben alkalmazzuk.